

2023

lipiec — grudzień

BIULETYN

Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych Polskiej Akademii Nauk

www.iksiopan.pl

WYDARZENIA NAUKOWE

Powołanie nowej pracowni

Decyzją Rady Naukowej Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych Polskiej Akademii Nauk (IKŚiO PAN) z dnia 27. października 2023 roku w strukturze Zakładu Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu powołano nową pracownię *Pogranicza Starożytnego Egiptu (PPSE)*, nad którą kierownictwo objęła dr Maria Gatto. Celem utworzenia pracowni jest skoncentrowanie badań podejmujących tematykę związaną z południową granicą Egiptu u zarania państwa, dotychczas realizowanych w tym Zakładzie w ramach projektów:

BORDERSCAPE (2020/37/K/HS3/04097) - Egyptian state formation and the changing socio-spatial landscape of the First Nile Cataract region in the 4th and 3rd millennia BCE. Projekt jest finansowany ze środków NCN oraz Funduszu Norweskiego w konkursie POLS (2021-2024). Kierownikiem projektu jest dr Maria Carmela Gatto.

TECHNOPREGYPT (2021/43/P/HS3/03262) Ceramic technology in the socio-political environment of Predynastic Egypt. Projekt jest finansowany ze środków NCN i programu Marie Skłodowska-Curie Actions w konkursie POLONEZ Bis (2022-2024). Kierownikiem projektu jest dr Jade Bajot, a opiekunem naukowym – dr Maria Carmela Gatto.

POWERART (2022/47/P/HS3/02953) Rock art and early powers in the Lower and Middle Nile Valley (4th and 3rd millennium BCE). Projekt jest finansowany ze środków NCN i programu Marie Skłodowska-Curie Actions w konkursie POLONEZ Bis (2023-2025). Kierownikiem projektu został dr Dorian Vanhulle, a naukowy nadzór sprawuje dr Maria Carmela Gatto.

Zakres badań prowadzonych w ramach pracowni obejmuje następujące zagadnienia:

- ♦ dynamikę osadnictwa i użytkowania gruntów,
- ♦ strukturę i tożsamość społeczności,
- ♦ dynamikę kontaktu kulturowego,
- ♦ gospodarkę i wzorce handlu z regionami południowymi,
- ♦ tradycje pogrzebowe i religijne,
- ♦ zrozumienie kultur nubijskich,
- ♦ zrozumienie pustynnych nomadów,
- ♦ sprawczość polityczną, alternatywne formy władzy, wzajemne oddziaływanie polityczne,
- ♦ kulturę materialną, tekstową i wizualną na pograniczu,
- ♦ perspektywy teoretyczne stosowane w badaniu dawnego i współczesnego pogranicza.

Seminaria naukowe i konferencje

W ramach działań naukowych Boarderscape zorganizowano międzynarodowe seminarium:

22. listopada Kate Liszka (UC San Bernardino) poprowadziła seminarium na temat relacji zachodzących między społecznościami egipskich nomadów z pustyni wschodniej z regionu Wadi el-Hudi oraz mieszkańcami doliny Nilu na przestrzeni od 4. tysiąclecia p.n.e. do początku XX wieku (do czasów relacji europejskich podróżników).

W swoim wystąpieniu dr Liszka podkreśliła wyjątkowy charakter tego złoto- i ametystodajnego regionu i – na podstawie dotychczas niedocenianych świadectw kultury materialnej (pochówki, sztuka naskalna, groty, jaskinie, obozowiska tymczasowe) – wykazała złożoność tamtejszych relacji społecznych.

2023

lipiec — grudzień

W ramach działalności naukowej IKŚiO PAN zorganizował w formule on-line trzy międzynarodowe seminaria archeologiczne:

31. października odbyło się seminarium, w ramach którego dr Mohamed Osman (Freie Universität Berlin) zaprezentował wstępne wyniki projektu *The Coptite and Theban Eastern Desert Hinterlands Survey* (CTEDH), realizowanego we współpracy z dr Rebeccą Döhl z Alexander von Humboldt-Universität zu Berlin. Przedmiotem badań został objęty słabo dotychczas rozpoznany naukowo region pustyni wschodniej na wysokości Luksoru.

Celem projektu jest próba zrozumienia relacji człowiek – środowisko w kontekście specyficznego krajobrazu tej części pustyni oraz zbadanie kwestii współistnienia, zwłaszcza mobilności, różnych grup kulturowych na tym obszarze. Dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii (zdalnej analizy przestrzennej i dokumentacji cyfrowej), dr Mohamed Osman planuje zdefiniować nową perspektywę chronologicznego i przestrzennego znaczenia regionu w starożytności.

28. listopada dr Edyta Marzec (Zakład Klasycznych Kultur Śródziemnomorskich) zaprezentowała na seminarium *In Serach of Late Hellenistic Ephesian Pottery on Delos* wyniki swoich badań nad późno-hellenistyczną ceramiką efeską z Delos, w czasie tzw. drugiej ateńskiej dominacji na Delos (167/166 – 88/69 p.n.e.). W tym czasie miasto było ważnym bezcłowym centrum handlu wszelkiego rodzaju towarami, w tym wykwintną ceramiką z basenu Morza Śródziemnego.

Makroskopowe badania porównawcze ceramiki, m.in. z Afrodyzji i Serapiei, w połączeniu z analizami elementarnymi i petrograficznymi, potwierdzają sugestię, że obecność ceramiki efeskiej na wyspie może być związana nie tylko z jej rolą handlową, ale także z preferencjami klientów, czy obecnością społeczności efeskiej na Delos.

19. grudnia na seminarium *The Levantine Megalithic Building Techniques* Meryl Defours (doktorantka Université de Genève), wystąpiła z prezentacją innowacyjnej metodologii badań architektury megalitycznej Meniez w Akkar w Libanie.

Badania te są częścią wspólnego projektu Uniwersytetu Genewskiego i Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych (NCN nr 2020/39/I/HS3/02993), kierowanego przez dr Tarę Steimer-Herbet (Université de Genève), i dr Zuzannę Wygnańską (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu), pt. „MEG-A Pierwsi budowniczo megalitów w północnym Lewancie”.

Celem badawczym projektu jest wyjaśnienie, kim byli ludzie, którzy na początku 3 tysiąclecia p.n.e. zaczęli budować grobowce z olbrzymich głazów bazaltu – skąd przybyli, jak żyli i jakie były ich związki z osiadłymi mieszkańcami pierwszych miast Lewantu.

Dwadzieścia cztery bazaltowe pomniki z Meniez i okolic poddano badaniom z zastosowaniem metody opracowanej pierwotnie na potrzeby pomników megalitycznych w Europie Zachodniej, zwłaszcza w Bretanii we Francji. Pozwoliło to nie tylko na stworzenie typologii tych obiektów, oraz ustalenie dokładnej chronologii względnej różnych faz ich budowy, ale też na rozważania nad symbolicznymi aspektami megalitycznej architektury Meniez.

BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

GRANTY I STYPENDIA NAUKOWE

Otrzymane

W minionym półroczu pracownicy Instytutu uzyskali trzy granty z Narodowego Centrum Nauki:

Dr Patrycja Kozieł (Zakład Współczesnych Kultur Azji i Afryki) otrzymała dofinansowanie projektu badawczego *Pamięć kulturowa a dziedzictwo afro-brazylijskie w Nigerii – w poszukiwaniu tożsamości*, Grant NCN Miniaturowa 7 (Nr 2023/07/X/HS3/01648).

Potrzeba odbudowy tożsamości i świadomości historycznej, która jest cechą współczesnych społeczeństw Afryki Subsaharyjskiej, stała się dla dr Kozieł inspiracją do zbadania tego zjawiska w diasporze Afro-Brazylijczyków w Nigerii – potomków niewolników, re-emigrantów z Brazylii osiadłych w Afryce Zachodniej. Celem podjętych badań jest uzupełnienie wiedzy na temat udziału tej grupy społecznej w kształtowaniu rzeczywistości kulturowej regionu, ze szczególnym uwzględnieniem takich aspektów i kontekstów jak: historyczny (skutki kolonializmu, pamięć, migracja, życie diaspory, wzajemne relacje), kulturowo-religijny (bogactwo różnorodności etniczno-religijnej i kulturowej), a także społeczny (komunikacja – konflikt). Autorka zamierza przestudiować praktyki mieszkańców w kontekście elementów przestrzeni miejskiej Lagos, Kalabaru i Badagry oraz odczytać symbolikę rodzimej architektury.

Dr Natalia Bahlawan (Zakład Cywilizacji Islamu) uzyskała finansowanie projektu *Działalność instytucji wyznaniowych w systemie konfesjonalnym w Libanie – wstęp do badania kulturowego wymiaru konfesjonalizmu* w ramach konkursu NCN Miniaturowa 7 (nr 2023/49/N/HS1/02904).

Projekt dr Bahlawan posłuży zainicjowaniu badań nad kulturowym (a nie jak dotychczas wyłącznie politycznym) wymiarem tzw. systemu konfesjonalnego (ang. confessionalism) poprzez analizę działalności instytucji reprezentujących w tym systemie różne związki wyznaniowe. Proponowane badania, przeprowadzone w środowiskach: chrześcijańskim (maronickim) i muzułmańskim (sunnickim lub szyickim), mają szansę otworzyć nową dyskusję nad modelem wielokulturowości historycznie ukształtowanym w Libanie. Badania mają polegać na rozpoznaniu form aktywności społecznych i kulturalnych prowadzonych przez instytucje pod kątem realizowanych

przez nie praktyk, które mogą wpływać na kulturę i tożsamość wspólnot wyznaniowych.

Mgr Krzysztof Gutowski (Zakład Współczesnych Kultur Azji i Afryki) uzyskał dofinansowanie projektu zatytułowanego *Rytuał agnihoty w religijności Indii okresu wedyjskiego* w ramach konkursu NCN PRE-LUDIUM 22 (Nr 2023/49/N/HS1/02904).

Rytuał zwany agnihotrą, wywodzący się z praktyki wlewania o świece i zmięczeniu mleka do ognia i recytacji mantr, odgrywał istotną rolę w religijnych praktykach Ariów, a zabiegi intelektualne mające na celu jego interpretację (analogie, etymologie, mity itp.) służyły stworzeniu spójnej wizji świata.

Celem projektu jest analiza religijności czasów wedyjskich oraz rekonstrukcja sposobu postrzegania i określenia funkcji agnihoty w różnych okresach w oparciu o przebadanie czterech kategorii tekstów:

- ◆ zbiorów hymnów (sanhity),
- ◆ tekstów egzegetycznych (brahmany),
- ◆ tekstów kontemplacyjnych i spekulatywnych (aranjaki i upaniszady).

Więcej: <https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankinguowe/2023-03-14-opkit45wac/streszczenia/593973-pl.pdf>

Zakończone

W ubiegłym półroczu został rozliczony grant Dialog 0083/2019 *Utracony krajobraz przeszłości odzyskany dla współczesności. Stare pocztówki jako okno na świat dawnego Bliskiego Wschodu dostępne dzięki nowoczesnym metodom digitalizacji zbiorów archiwalnych*.

Projekt był poświęcony opracowaniu kart pocztowych z XIX i XX wieku przedstawiających zabytki archeologiczne oraz miasta Bliskiego Wschodu, Ziemi Świętej, Egiptu oraz szeroko pojętego Orientu. Kolekcja deltiologiczna, będąca własnością Instytutu, liczy obecnie około 15 000 kart pocztowych i jest nadal systematycznie powiększana, dygitalizowana i udostępniana w otwartym dostępie w postaci bazy danych (<http://oldpostcards.iksiopan.pl/pl>). Są do niej wprowadzane dwujęzyczne merytoryczne opisy kart (awersu i rewersu), oraz inne dane dotyczące historii samej karty. Zbiór jest istotnym źródłem dla archeologów oraz historyków XIX i XX wieku, ukazując często nieznaną lub znacząco zmienioną wskutek upływu czasu konteksty wielu zabytków.

BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

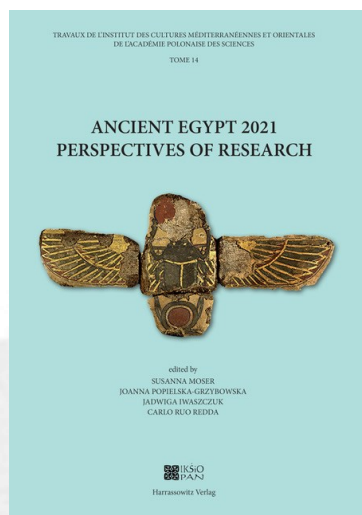
PUBLIKACJE

W minionym półroczu IKŚiO PAN, we współpracy z wydawnictwem HARRASSOWITZ VERLAG, Wiesbaden, wydał czwarty tom w serii:

ANCIENT EGYPT 2021. PERSPECTIVES OF RESEARCH

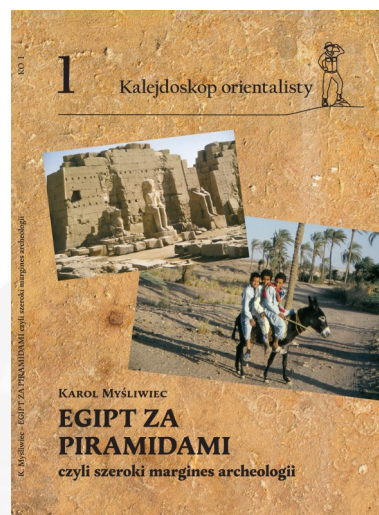
(red. Susanna Moser, Joanna Popielska-Grzybowska, Jadwiga Iwaszczuk, Carlo Ruo Redda). Publikacja zawiera materiały z wystąpień konferencyjnych podsumowujące wyniki badań prezentowane na organizowanej przez Instytut, cyklicznej konferencji.

Więcej: https://www.harrassowitz-verlag.de/title_7293.shtml

Karol Myśliwiec, Egipt za piramidami czyli szeroki margines archeologii

Złożona z trzech części książka biograficzna (red. Krzysztof Radtke), wydana jako pierwszy tom w nowej serii *Kalejdoskop orientalisty* (red. serii: Hieronim Kaczmarek), obejmuje: I. Dzieciństwo autora w prowincjonalnym galicyjskim miasteczku po wojnie i jego drogę do archeologii (studia w Warszawie i pierwsza podróż do Egiptu). II. Wspomnienia z Aleksandrii (wykopaliska na Kom el-Dikka i codzienność tej współczesnej, kosmopolitycznej metropolii), podróże do Syrii (wykopaliska w Palmyrze, odkrycie grobowca Alaine), reminiscencje z Grecji (i nie tylko). III. Zapiski i obrazy z życia środowiska naukowego Kairu w latach 1969-2015 na tle sytuacji politycznej.

BADANIA TERENOWE

The Aswan-Kom Ombo Archaeological Project

Umowa IKŚiO PAN z Università di Bologna

W wyniku międzynarodowej współpracy w ramach Borderscape z وزارة السياحة والآثار (Ministerstwo Turystyki i Starożytności Egiptu), Università di Bologna i Österreichisches Archäologisches Institut Cairo Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN podpisał umowę o współpracy z Dipartimento di Storia e Culture Uniuersytetu Bolońskiego jako współprowadzący the Aswan-Kom Ombo Archaeological Project.

Podczas realizacji projektu kontynuowano prace etnoarcheologiczne w regionie Wadi Kubbaniya, które w ramach badań *Endangered Nomads*, finansowanych przez the Gerda Henkel Foundation przyniosły, m.in. odkrycie wczesnego przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów u kobiety, identyfikację skarbu monet późno antycznych oraz nowe materiały dotyczące sztuki naskalnej regionu.

Tell Abrağ (Emirat Umm al-Quwain, Zjednoczone Emiraty Arabskie)

Prowadzone przez dr Michele Degli Esposti (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu) wykopaliska w Tell Abrağ (Emirat Umm al-Quwain, Zjednoczone Emiraty Arabskie) ujawniły nowe aspekty stanowiska zamieszkiwanego od ok. 2500 p.n.e. do 300 n.e. Dowodów na kilka faz użytkowania miejsca (przed ostateczną zmianą jego charakteru z osadniczego na cmentarzysko w Późnym Okresie Przedislamskim) dostarcza zróżnicowana pod względem wymiarów i użytych materiałów konstrukcja budynków.

Poza architekturą datowaną na 2. i 1. tysiąclecie p.n.e. stanowisko obfituje w znaleziska ruchome pochodzące z różnych etapów użytkowania tego terenu. W Tell Abrağ odkryto również budowle z Późnego Okresu Przedislamskiego wraz z pochodzącymi z nich kamiennymi posągami, figurkami z brązu oraz monetami. Przebadano też ceramikę, naczynia kamienne i biżuterię wydobyte z elitarnych grobów. Te unikatowe w Zjednoczonych Emiratach Arabskich artefakty ilustrują silny wpływ zagranicznych produkcji, transportowanych zarówno drogą lądową z Arabii Południowej, jak i zamorską przez Characene, na lokalne wyroby w pierwszych wiekach naszej ery.

BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

Dwa projekty terenowe stanowiące bazę źródłową dla nowopowstałej Pracowni Pogranicza Starożytnego Egiptu (PPSE)

Pierwszy – Aswan-Kom Ombo Archaeological Project (AKAP), prowadzony od 2005 roku – obejmuje region I. Katarakty i jest realizowany w ramach umowy o współpracę między IKŚiO PAN a Università di Bologna. Z ramienia Instytutu projektem współkieruje dr Maria Carmela Gatto a uczestniczą w nim dr Jade Bajeot i dr Dorian Vanhulle (wszyscy z Zakładu Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu).

Tematem badawczym drugiego projektu: *Endangered Nomads*. Salvage excavation of the earliest-known Pan-Grave cemeteries (West Bank Aswan, Egypt), kluczowego w badaniach terenów pogranicznych, jest zagadnienie plemion nomadycznych. Z ramienia IKŚiO PAN projektem współkieruje dr Maria Carmela Gatto (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu) we współpracy z dr Carlą Gallorini (University of Birmingham) i prof. Antonio Curci (Università di Bologna).

POPULARYZACJA

Udział IKŚiO PAN w wystawie w Saint Germain-en-Laye

Spektakularnym wyrazem realizacji projektu *Technopregypt* był udział dr Jade Bajeot (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu) w wystawie: *Terres du Nil: l'art des potiers avant Pharaon* (14.10.2023-8.01.2024) w Musée d'Archéologie Nationale w Saint Germain-en-Laye. W dniu otwarcia dr Bajeot wygłosiła wykład, pt. *La production de poterie en Egypte avant les pharaons. Comment les traditions artisanales peuvent nous aider à en savoir plus sur les sociétés anciennes?* na temat technologii produkcji naczyń z okresu Nagada III A1– Nagada IIIA2-B z Tell al-Iswid (więcej: <https://musee-archeologienationale.fr/actualite/terres-du-nil-lart-des-potiers-avant-pharaon>), któremu towarzyszył krótki film o technikach produkcji predynastycznych naczyń egipskich, zrealizowany w ramach popularyzacji projektu. Więcej: <https://www.youtube.com/watch?v=SYFwYMZ-nU4>.

Instytut na 27. Festiwalu Nauki

23. września, jak co roku, pracownicy Instytutu wzięli udział w odbywającym się w Pałacu Staszica Festiwalu Nauki:

Dr Anetta Łyżwa-Piber (Zakład Cywilizacji Islamu) oraz mgr Dominika Majchrzak (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu) zaprosiły odwiedzających do zapoznania się z królewską grą z Ur – jedną z najstarszych znanych gier planszowych na świecie. W tym samym dniu dr Patrycja Kozieł (Zakład Współczesnych Kultur Azji i Afryki) zabrała uczestników Festiwalu w podróż szlakiem europejskich odkryć geograficznych w Afryce Subsaharyjskiej, pozwalającą bliżej poznać dziedzictwo kulturowe tej części świata.

BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

IKŚiO PAN na XXI Festiwalu Nauka z Pałacem w tle

23. września dr Zuzanna Wygnańska (Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu) poprowadziła w Jabłonnie na XXI Festiwalu Nauka z Pałacem w tle warsztat: *Polsko-Szwajcarskie badania archeologiczne w tajemniczych megalitycznych budowlach w Libanie*, ujawniając sekrety olbrzymich grobowców, wzniesionych przez niezidentyfikowaną dotychczas społeczność (zob. też wyżej: str. 2).

PATRON HONOROWY:

Marszałek
Województwa
Mazowieckiego

PARTNERZY

Powiat
Legionowski

GMINA
JABŁONNA

PATRONI MEDIALNI

XXI FESTIWAL "NAUKA Z PAŁACEM W TLE"

23 - 24 września 2023

Pałac w Jabłonnie, ul.
Modlińska 105

SOBOTA, NIEDZIELA
10:00-16:00

**WARSZTATY
PRELEKCJE
DOŚWIADCZENIA
POKAZY**

WSTĘP WOLNY

Spotkania autorskie

W ramach cyklicznych spotkań autorskich prowadzonych przez IKŚiO PAN we współpracy z Biblioteką Publiczną m.st. Warszawy – Biblioteką Główną Województwa Mazowieckiego, w minionym półroczu dwoje pracowników Instytutu zaprezentowało swoje ostatnie publikacje.

8. listopada mgr Karolina Nabożna (Zakład Cywilizacji Islamu) przedstawiła swą książkę *Wydarzenia II wojny światowej w arabskiej perspektywie. Od zaskoczenia do zrozumienia* omawiając mało znane doświadczonym traumą tej wojny mieszkańcom Europy fakty dotyczące genezy i rozwoju stosunków niemiecko-arabskich, oraz wzajemnej sympatii, wyrosłej na gruncie angielsko-francuskiej dominacji kolonialnej nad ludnością tubylczą w krajach Afryki i Bliskiego Wschodu.

Wydarzenia II wojny światowej w arabskiej perspektywie

Od zaskoczenia do zrozumienia

Karolina Nabożna

Instytut Kultury Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN

Mgr Krzysztof Gutowski w rozmowie z mgr Karoliną Nabożną podczas jej wieczoru autorskiego. Fot. Małgorzata Radomska.

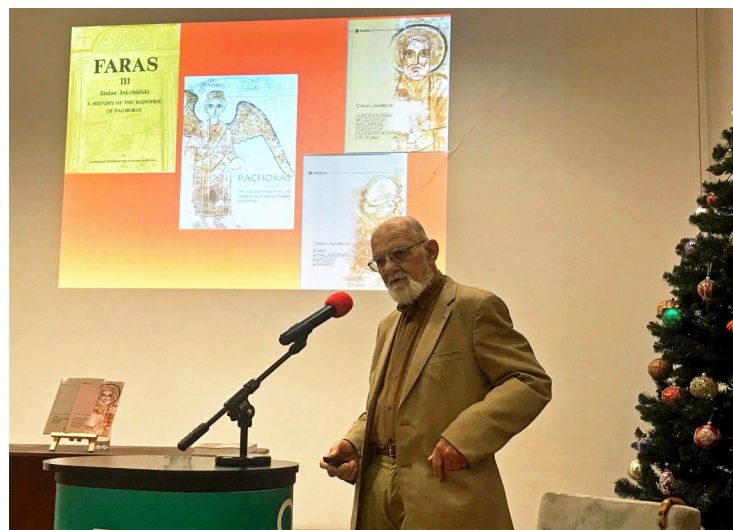
BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

13. grudnia odbyło się spotkanie z dr. hab. prof. IKŚiO PAN Stefanem Jakobielskim (Zakład Nubiologii), nestorem badań nad chrześcijańską Nubią. Podczas wykładu, pt. ... *jeszcze o Faras*, towarzyszącemu promocji jego dwóch ostatnich książek, poświęconych ikonografii faraskich malowideł od VII do X wieku, wydanych przez IKŚiO PAN w serii *Paideia* (więcej: <http://www.iksiopan.pl/index.php/pl/wydawnictwa/serie-wydawnicze/421-paideia>), badacz opowiedział o historii polskich prac archeologicznych i konserwatorsko-ratunkowych na tym stanowisku (staroż. Pachoras – stolica biskupów nubijskich od VII do XIV w.). Prof. Jakobielski brał w nich udział pod kierunkiem Profesora Kazimierza Michałowskiego w latach 1960-1964, w ramach międzynarodowej akcji UNESCO ratowania zabytków Nubii przed zalaniem wodami Nilu, spiętrzonymi budową Wielkiej Tamy Asuańskiej. Wyniki prowadzonych badań nad odkrytymi wówczas obiektami miały fundamentalne znaczenie dla wiedzy o historii, architekturze oraz sztuce nubijskiej w Średniowieczu. Nie tylko przyczyniły się do powstania Nubiologii – nowej nauki badającej przeszłość Nubii chrześcijańskiej, ale też rozstały polską archeologię śródziemnomorską. Przyznana Polsce w wyniku partaży połowa ocalonych malowideł jest dziś chlubą Muzeum Narodowego w Warszawie, tworząc największą na świecie (poza Chartumem) galerię średniowiecznego malarstwa nubijskiego.

Profesor Stefan Jakobielski prowadzi wykład podczas wieczoru autorskiego.
Fot. Małgorzata Radomska.

Polski dzień w Leidzie

Wyrazem uznania dla osiągnięć badaczy z Instytutu było zaproszenie aż pięciu pracowników z Zakładu Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu na spotkanie naukowe *Polish studies on Ancient Egypt* zorganizowane w dniu 12. sierpnia na Uniwersytecie w Leidzie przez holenderską fundację Mehen, promującą wiedzę o starożytnym Egipcie. Z ramienia Instytutu wyniki swych badań nad regionem tebańskim zaprezentowali: dr Wojciech Ejsmond, dr Jadwiga Iwaszczuk, dr Ewa Józefowicz, dr Katarzyna Kapiec a nad Tekstami Piramid – dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska.

Więcej: <https://www.mehen.nl/nieuws/mehen-nieuws/studiedag-polish-studies-on-ancient-egypt/>

Uczestnicy Polskiego Dnia w Leidzie przed gmachem uniwersytetu.
Fot. Autor nieznan.

EDUKACJA

Dydaktyka dla egipskich dzieci

W ramach projektu Bordscape we współpracy z Aswan-Kom Ombo Archaeological Project for the Nubia Museum in Aswan opracowano w IKŚiO PAN materiały dydaktyczne dla dzieci egipskich popularyzujące wiedzę o sztuce naskalnej w dolinie Nilu.

BIULETYN

2023

lipiec — grudzień

Redakcja (biuletyn@iksio.pan.pl)

dziękuję za materiały źródłowe: J. Iwaszczuk, E. Józefowicz, K. Kapiec, E. Laskowskiej-Kusztal, J. Popielskiej-Grzybowskiej,
P. Sójce, Z. Wygnańskiej

Teksty i red.: M. Radomska, M.G. Witkowski
Szata graficzna, skład i tamanie: M. Radomska

BIULETYN

